

34. seja Državnega sveta Republike Slovenije

Sre, 10.12.2025 - 17:37

[Natisni](#)

Ljubljana, 10. december 2025 – Državni svetniki so na 34. redni seji med drugim obravnavali trideseto redno letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2024, Predlog zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-2), Zahtevo za začetek postopka za oceno ustavnosti prvega odstavka 163. člena Zakona o urejanju trga dela (ZUTD-I) ter Zahtevo za začetek postopka za oceno ustavnosti Zakona o pravici do zimskega regresa ter prenovi ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov (ZPZR).

Med obravnavo **Tridesetega rednega letnega poročila Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2024 ter Poročila o izvajanju nalog državnega preventivnega mehanizma po Opcijskem protokolu h Konvenciji OZN proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju** so državni svetniki ocenili, da je poročilo kakovostno, pregledno in informativno. Hkrati so ugotavljali, da se nekatere kršitve ponavljajo vsako leto, predvsem v povezavi z nepravilnim zavlavljanjem postopkov, kršitvami pravic do socialne varnosti, zdravstvenega varstva ter pravic invalidov in otrok.

Državni svetniki so poudarili, da so takšne kršitve nesprejemljive. Za učinkovito uresničevanje priporočil Varuha je po njihovem mnenju nujna večja interdisciplinarnost in usklajenost med različnimi resorji, podprta z usposobljeno javno upravo in razširjenim izobraževanjem o človekovih pravicah. Posebno pozornost je treba nameniti problemu kadrov v zdravstvu in socialnem varstvu, kar zahteva strateški načrt, dodatne ukrepe, motivacijo zaposlenih in, kjer je potrebno, uvoz delovne sile, pri čemer je treba pozornost nameniti ustreznim ukrepom za hitrejše vključevanje tujcev.

Državni svetniki so izpostavili tudi pomen vrednote dela z ljudmi ter spodbujanja prostovoljnega in medgeneracijskega sodelovanja, ki prispeva h kakovostni oskrbi in vključitvi družbi. Celostni pristop, sistemske rešitve in sodelovanje različnih institucij so ključni za zagotavljanje spoštovanja človekovih pravic v vseh oblikah institucionalne oskrbe, so poudarili. Izrazili so obžalovanje, da nov Varuh še ni izvoljen.

Državni svetniki so obravnavali Predlog zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-2) – druga obravnava. Mnenja o tem zakonodajnem predlogu Državni svet ni sprejel.

Državni svet je na pobudo državnega svetnika Marka Lotriča obravnaval in sprejel Zahtevo za začetek postopka za oceno ustavnosti prvega odstavka 163. člena Zakona o urejanju trga dela (ZUTD-I).

Predlagatelj je pojasnil, da ZUTD-I spreminja definicijo agencijskega dela, saj razširja obseg zakona, ki po spremembi zajame tudi nekatere subjekte, ki na trgu opravljajo storitvene dejavnosti, ki jih prvotna (prejšnja) opredelitev »opravljanja dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku« ni zajemala. Sprememba je zahtevala veljati takoj po objavi zakona, brez prehodnega obdobja, kar povzroča dodatne stroške in praktične težave za izvajalce dejavnosti. Zakon je bil obravnavan in sprejet po nujnem postopku, pri čemer niso bili izpolnjeni vsi pogoji, ki jih za sprejem zakona po nujnem postopku določa prvi odstavek 143. člena PoDZ-1.

Po mnenju predlagatelja izpodbijana določba zaradi postopka, po katerem je bil sprejet ZUTD-I, in zaradi njene vsebine, predstavlja kršitev pravil zakonodajnega postopka iz 89. člena Ustave, kršitev načela demokratičnosti iz 1. člena Ustave, kršitev načela pravne države iz 2. člena Ustave, še posebej načela varstva zaupanja v pravo ter prepovedi samovolje državne oblasti, ter kršitev pravil o uveljavitvi zakona iz 154. člena Ustave.

Predlagatelj je opozoril, da bo širitev definicije agencijskega dela zajela obstoječa poslovna razmerja, npr. izvajanje določenih (specialnejših) obrtniških del na gradbiščih in storitve čiščenja v hotelirskem sektorju, ki

bodo po novi zakonodaji zahtevala registracijo in dovoljenje, ter da je sprememba prakti?no retroaktivna, ker posega v že vzpostavljena razmerja brez prehodnega obdobja.

Državni svet v sprejeti zahtevi predlaga, da Ustavno sodiš?e ugotovi neustavnost prvega odstavka 163. ?lena ZUTD, naloži odpravo neustavnosti v enem letu, za?asno zadrži izvrševanje sporne dolo?be ter zahtevo obravnava absolutno prednostno.

Državni svet je na pobudo Interesne skupine delodajalcev obravnaval Predlog Zahteve za za?etek postopka za oceno ustavnosti Zakona o pravici do zimskega regresa ter prenovi ugotavljanja dav?ne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov (ZPZR) v celoti in še posebej 2. ?lena ter prvega in drugega odstavka 3. ?lena tega zakona. Po daljši razpravi v okviru glasovanja državni svetniki pobude niso podprli.

V okviru 34. seje so državni svetniki obravnavali in sprejeli **Sklep o pooblastilu Mandatno-imunitetni komisiji Državnega sveta za sprejem aktov o pla?ah, drugih osebnih prejemkih, povra?ilih stroškov, dopustih ter drugih pravicah funkcionarjev, Sklep k Zaklju?kom posveta Poklici prihodnosti**, ki je v organizaciji Državnega sveta potekal 5. maja 2025, ter **Terminski program dela Državnega sveta 2026** (redne seje od 1. 1. 2026 do 30. 6. 2026).

Pod to?ko dnevnega reda **Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov** je Državni svet na plenumu obravnaval:

- **Pobudo državnih svetnikov Marka Lotri?a in Otona Bratuža glede na?rtovanja in izvajanja ukrepov za krepitev konkuren?ne sposobnosti in razvojne mo?i Poso?ja in Idrijsko-Cerkljanske subregije, naslovljena na Vlado Republike Slovenije.** Pobuda je nastala na podlagi regijskega obiska Državnega sveta RS v Poso?ju in Idrijsko Cerkljanski subregiji 2. oktobra 2025.

Pobuda se glasi: Vlada Republike Slovenije naj pri na?rtovanju in izvajanju ukrepov za krepitev konkuren?ne sposobnosti in razvojne mo?i Poso?ja in Idrijsko Cerkljanske subregije sledi naslednjim predlogom in pri?akovanjem ob?in ter gospodarstva s tega obmo?ja:

1. Z namenom izboljšanja prometne dostopnosti, pove?anja konkuren?nosti gospodarstva ter krepitev varne in sodobne prometne infrastrukture v Poso?ju in Idrijsko Cerkljanski subregiji naj Vlada Republike Slovenije nemudoma pospeši izvedbo projektov na 4. razvojni osi, jim prizna poseben razvojni status ter zagotovi pravo?asno in zadostno prora?unsko financiranje.
2. V projekt 4. razvojne osi naj se vklju?i tudi cestna povezava Tolmina z Novo Gorico, ki predstavlja osrednje regijsko središ?e Severno Primorske (Goriške) regije, ter izvede gradnja tretjega voznega pasu, kar bi bistveno pove?alo preto?nost, prometno varnost in u?inkovitost povezave.
3. Vlada naj nemudoma pospeši vse aktivnosti za celovito modernizacijo železniške povezave Nova Gorica–Jesenice, pri ?emer je klju?no zagotoviti ustrezna prora?unska sredstva, evropsko sofinanciranje ter jasen ?asovni na?rt za pravo?asno prenavo in izgradnjo celotne trase.
4. V okviru prihodnje finan?ne perspektive po letu 2027 naj se zagotovi, da bodo razvojno šibkejše ob?ine znotraj bolj razvite kohezijske regije Zahodna Slovenija deležne dodatne finan?ne podpore ter enakovrednega dostopa do evropskih kohezijskih sredstev.
5. Z namenom celovite obravnave obmejnih obmo?ij in krepitev njihovih klju?nih funkcij naj Vlada pripravi in sprejme celovit nabor ukrepov za urejanje njihovega položaja, s katerimi bo reševala specifi?ne izzive teh obmo?ij, ki izhajajo iz geografske odmaknjenosti, redke poseljenosti, omejene dostopnosti osnovnih javnih storitev ter omejenih gospodarskih priložnosti, ob hkratnem ohranjanju narodnostne, jezikovne in kulturne identitete.
6. Na obmo?ju Poso?ja in Idrijsko Cerkljanskega je nujno pospešiti in razširiti gradnjo hitre in zanesljive širokopasovne infrastrukture, ki bo prebivalcem in podjetjem omogo?ila dostop do visokozmogljivega interneta.

7. V okviru mehanizmov za financiranje obrambe, vključno z evropskimi sredstvi, naj se zagotovi sofinanciranje infrastrukturnih objektov z dvojno rabo, kot so zdravstveni domovi, gasilski domovi in centri zaščitne in reševanja, tako da ti objekti služijo vsakodnevni civilni potrebam prebivalstva in hkrati zagotavljajo podporo v primeru izrednih ali obrambnih razmer.
8. V okviru izvajanja kmetijske politike in sofinanciranja programov naj se zagotovi ciljno usmerjena podpora manjšim in srednje velikim kmetijam v Posočju in Idrijsko Cerkljanskem območju, s posebnim poudarkom na mladih kmetih, ohranjanju planinskih površin in urejene krajine, spodbujanju dopolnilnih dejavnosti ter ukrepih za obvladovanje vpliva velikih zveri, ki ogrožajo varnost živine in lokalnega prebivalstva.
9. Vlada naj s ciljno usmerjenimi ukrepi stanovanjske politike, prilagojenimi potrebam manjših občin in oddaljenih krajev, zagotovi dostopna stanovanja za mlade družine in strokovne kadre, ki so ključni za dolgoročni razvoj in ohranjanje vitalnosti teh območij.
10. Vlada naj pripravi celovit nabor ukrepov za izboljšanje usklajenosti izobraževalnega sistema s potrebami trga dela, okrepitev partnerstva za razvoj kadrov ter izboljšanje obsega in kakovosti vseživljenjskega učenja.
11. Prouči naj se možnost dodatne finančne podpore redko poseljenim občinam z razpršeno poselitvijo za financiranje izvajanja zimске službe in prevozov otrok v šole.

• **Pobudo Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj za črtnje četrtega odstavka 119. člena Zakona o urejanju prostora (ZUreP-3), naslovljeno na Vlado Republike Slovenije.**

Pobuda se glasi: Vlada Republike Slovenije naj v najkrajšem možnem času pripravi in v zakonodajni postopek predloži spremembo Zakona o urejanju prostora, s katero naj črta četrty odstavek 119. člena.

Pobuda izhaja iz praktičnih težav, ki jih ta določba povzroča občinam pri izvajanju nalog na področju prostorskega urejanja. Veljavna ureditev občinam onemogoča učinkovito izvajanje njihove ustavne odgovornosti za prostorski razvoj in urejanje lokalnega prostora. Prepoved črtna novih postopkov v času trajanja drugih, nedokončanih sprememb ali dopolnitev OPN občinam preprečuje, da bi se pravočasno odzvale na razvojne potrebe lokalne skupnosti ali pobude investitorjev, ki so lahko ključnega pomena za gospodarski razvoj ter izvajanje projektov v javnem interesu. V posameznih primerih lahko veljavna ureditev celo ogrozi izvedbo investicij, za katere so že zagotovljeni finančni viri ali so postopki vezani na časovno občutljive roke, na primer pri črtnanju evropskih sredstev ali umeščanju ključne infrastrukture. Takšna ureditev nesorazmerno posega v izvorno pristojnost občin, saj uvaja dodatne omejitve, ne da bi bile pred tem odpravljene ključne sistemske pomanjkljivosti na strani nosilcev urejanja prostora.

• **Pobudo državnega svetnika Danijela Kastelica v zvezi z celiakijo, naslovljena na Vlado Republike Slovenije.**

Pobuda se glasi: Zagotovi naj se zakonsko ureditev, ki bo upoštevala celiakijo kot trajno osebno okoliščino, ki vpliva na življenjske stroške posameznika in ga brez njegove volje postavlja v neenak položaj v primerjavi z osebami brez te okoliščine. Posledično naj se odraslim osebam s celiakijo, ob upoštevanju dejanskih razmer in po zgledu drugih držav Evropske unije (npr. Italije in Nemčije), zagotovi: mesečno denarno pomoč, ki ne bi bila odvisna od socialnega položaja upravičenca in ne bi bila obdavčena, po zgledu dodatka za nego za otroke s celiakijo; možnost (so)financiranja živila za posebne zdravstvene namene; (osnovne in/ali posebne) davčne olajšave; oprostitev plačila letne dajatve za uporabo vozila v cestnem prometu; druge ukrepe, ki bi lahko olajšali življenje odraslim s celiakijo.

- **Vprašanje in pobudo državnih svetnikov Petra Dermola in Matjaža Švagana glede napovedanega zaprtja poslovalnic NLB, d. d., v Šoštanju in Hrastniku, naslovljeni na Ministrstvo za finance Republike Slovenije.**

Vprašanje se glasi: Kakšno je stališče Ministrstva za finance do napovedi zaprtja poslovalnic NLB, d. d., v Šoštanju in Hrastniku, med drugim z vidika zagotavljanja dostopa do bančnih storitev za prebivalce posameznih lokalnih skupnosti?

Pobuda se glasi: Ministrstvo za finance naj v okviru svojih zakonskih pristojnosti in lastniških razmerij pridobi informacije o razlogih za prej navedeno odločitev NLB, d. d., ter z namenom zagotovitve nadaljnjega poslovanja poslovalnic v Šoštanju in Hrastniku prouči možnost poziva NLB, d. d., k ponovni presoji svoje odločitve.

- **Pobude Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za več trajnostne lokalne hrane v javnih zavodih in krepitev lastne prehranske varnosti, naslovljene na Vlado Republike Slovenije.**

Pobude se glasijo:

1. Vlada Republike Slovenije naj sprejme ukrepe za zagotovitev bistveno večjega deleža slovenske hrane v javnih zavodih, pri čemer naj prednostno spodbuja lokalno in trajnostno pridelavo. Hkrati naj poenostavi pogoje in postopke, na podlagi katerih bodo lahko javni zavodi v največji možni meri narobe ali slovenska živila.
2. Ustrezno podporo naj se nameni vzpostavitvi celostne agroživilske verige »od semena do krožnika«, okrepi mehanizme za zaščito slovenskega kmetijstva pred škodljivimi mednarodnimi trgovinskimi sporazumi, izboljša sistemski nadzor nad uvoženo hrano ter zagotovi, da bo Slovenija razpolagala z najmanj 50 ključnimi rastlinskimi vrstami, potrebnimi za dolgoročno prehransko varnost.
3. V okviru resorno pristojnega ministrstva naj se vzpostavi javna svetovalna služba, namenjena strokovni podpori javnim zavodom pri pripravi, izvedbi in nadzoru javnih naročil hrane. Obenem naj se vzpostavi platforma za skupna naročila, ki bo omogočala učinkovitejše povezovanje naročnikov, kmetov, zadrug in drugih deležnikov ter izboljšala načrtovanje in koordinacijo naročene proizvodnje.
4. Vlada naj prehransko suverenost kot prednostno področje vključi v strateške dokumente države, zlasti v Kmetijstvo 2040 in v dokumente za okrevanje in odpornost. Pri tem naj zagotovi povečanje državnih rezerv semen in hrane kot ključnega mehanizma za obvladovanje kriz in zagotavljanje varne preskrbe prebivalstva.
5. Prouči naj se možnost vpisa pravice do prehranske varnosti v Ustavo Republike Slovenije, vključno z opredelitvijo pravice do pridelave hrane in uporabe semen kot temeljnih pogojev za ohranjanje prehranske suverenosti in strateške varnosti države.
6. Vlada naj vzpostavi ustrezne mehanizme za bolj učinkovito promoviranje multiplikativnih učinkov naročanja slovenske hrane v javnih zavodih, saj takšni ukrepi pomembno prispevajo k ohranjanju podeželja, krepitvi lokalnih preskrbovalnih verig, dolgoročni stabilnosti in vzdržnosti slovenskega kmetijskega sektorja ter nenazadnje k izboljšanju zdravja in prehranske oskrbe najranljivejših skupin prebivalstva.
7. Vlada naj celovito prouči vse obstoječe in načrtovane mednarodne trgovinske sporazume, pri čemer mora zagotoviti, da njihovo izvajanje ne vodi v zniževanje okoljskih, zdravstvenih, prehranskih in kakovostnih standardov, ki veljajo za slovenske pridelovalce in potrošnike.
8. Slovenija naj zavzame odklonilno stališče do deregulacije novih genomskih tehnik (NGT) ter do patentiranja semen, podpre prepoved uporabe GSO/NGT v javnih zavodih ter se jasno opredeli do potreb Zakona o zaščiti semenskih virov, vključno z določbo, da so semena javno dobro.

- **Pobude Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano glede zaš?ite slovenskega kmetijstva, potrošnika in prehranske varnosti v postopkih sprejemanja trgovinskih sporazumov med Evropsko unijo in državami Mercosur – Za?asnega trgovinskega sporazuma in Partnerskega sporazuma EU–Mercosur, naslovljene na Vlado Republike Slovenije.**

Pobude se glasijo:

1. Vlada Republike Slovenije naj pri vseh mednarodnih trgovinskih sporazumih, ki pomembno posegajo na podro?je kmetijstva, prehranske varnosti in drugih strateških proizvodnih sektorjev, kot temeljno izhodiš?e zagotovi zaš?ito slovenskega kmetijstva, stabilnost prehranske verige ter dolgoro?no prehransko suverenost države. Vsak sporazum, ki pove?uje odvisnost od uvoza hrane, pridelane po nižjih zdravstvenih in okoljskih standardih ter zahtevah dobrobiti živali, mora biti obravnavan z najve?jo previdnostjo.
2. Vlada naj pri obravnavi Za?asnega trgovinskega sporazuma med Evropsko unijo in državami Mercosur in Partnerskega sporazuma med Evropsko unijo in državami Mercosur upošteva, da oba sporazuma v predlagani obliki, ki ne uživata širše javne podpore, predstavljata visoka tveganja za slovensko kmetijstvo – zlasti za živinorejo, perutninarstvo in ?ebelarstvo. Sporazumov ni mogo?e podpreti brez vzpostavitve ustreznih nacionalnih zaš?itnih ukrepov.
3. Pripravi naj se sektorska analiza tveganj obeh sporazumov za klju?ne panoge slovenskega kmetijstva, zlasti za govedorejo, perutninarstvo in ?ebelarstvo, ki bo vsebovala celovito oceno vplivov na doma?o proizvodnjo, konkuren?nost in prehransko varnost Republike Slovenije.
4. Pripravi in sprejme naj se nacionalni akcijski na?rt za zaš?ito slovenskega kmetijstva pred uvoznimi pritiski, ki bi nastali ob sklenitvi sporazumov z državami Mercosur. Na?rt naj dolo?a ukrepe za stabilizacijo dohodkov kmetov, zaš?ito najbolj izpostavljenih sektorjev, sistemski nadzor trga ter mehanizme za zagotavljanje stabilnega odkupa klju?nih kmetijskih pridelkov.
5. Vlada naj kot prednostno nalogo zagotovi višjo stopnjo prehranske samooskrbe. To naj doseže s sistemati?no krepitvijo kmetijskega sektorja in spodbujanjem pridelave hrane, ki temelji na lokalnih virih, trajnostnih praksah ter stabilnem delovanju kmetij. ?eprav je prehransko varnost v obi?ajnih razmerah mogo?e zagotavljati tudi z dopolnilnim uvozom, se v kriznih in geopoliti?no nestabilnih obdobjih izkaže, da je zanesljiva oskrba prebivalstva neposredno odvisna od doma?e pridelave. Vzpostavitev in ohranjanje strateške neodvisnosti pri oskrbi s klju?nimi živali je zato temeljni pogoj za dolgoro?no stabilnost in odpornost države.

- **Zahtevo državnega svetnika Branka Tomaži?a za dopolnitev Odgovora Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano na Vprašanje in pobude o odkupnih cenah kmetijskih proizvodov in podražitvah osnovnih živil, naslovljena na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.**

Zahteva se glasi: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano naj na podlagi uradno zbranih, preverljivih in metodološko primerljivih podatkov pripravi razmejitev vpliva na inflacijo cen hrane med v Sloveniji pridelano hrano (slovenski kmetijski pridelki in živila iz njih), alkoholnimi in brezalkoholnimi pija?ami ter uvoženimi prehranskimi proizvodi. Analiza naj bo oblikovana tako, da bo jasno razvidno, kolikšen je dejanski in relativni prispevek posamezne od navedenih skupin k približno sedem-odstotni inflaciji cen hrane v zadnjem letu oziroma relevantnem obdobju.

- **Vprašnji in pobudo državnega svetnika Antona Medveda za celovit pregled in uskladitev bonitetnih to?k vseh kmetijskih in gozdnih zemljiš? v skladu z dejanskim stanjem na terenu ter strokovnimi ocenami, naslovljeno na Vlado Republike Slovenije.**

Vprašani se glasita: Kdo bo lastnikom kmetijskih zemljiš? in gozdov povrnil škodo, ki nastaja zaradi nepravilne spremembe bonitetnih točk in pomeni veliko, predvsem pa neupravičeno finančno breme za kmete, na kar ti opozarjajo že tri leta? Glede na ugotovljena neskladja je bilo napovedano, da bo do konca leta 2025 zaživel mobilna aplikacija, s pomočjo katere bodo lastniki zemljiš lahko sporožali obstoj posebnih vplivov na svojih parcelah, če menijo, da ti niso bili ustrezno upoštevani pri doložitvi bonitetnih točk. Konec leta je tu – kdaj bo aplikacija dejansko začela delovati?

Pobuda se glasi: V 20. členu Zakona o katastru nepremičnin so določeni parametri za izračun bonitetnih točk kmetijskih in gozdnih zemljiš, vendar se je v praksi izkazalo, da za številne posebne vplive, ki jih ta določba predvideva, niso zagotovljeni celoviti in zanesljivi vhodni podatki. Zaradi tega so izračuni bonitetnih točk pogosto neustrezni in ne odražajo dejanskih lastnosti zemljiš, kar povzroča odstopanja, ki negativno vplivajo na višino katastrskega dohodka, obveznosti iz naslova prispevkov in socialnih transferjev ter druge finančne obremenitve lastnikov zemljiš. Zato je treba v najkrajšem času celovito pregledati in strokovno preveriti bonitetne točke ter jih uskladiti z dejanskim stanjem na terenu in s strokovnimi pedološkimi, reliefnimi in klimatskimi ocenami, kot jih določa zakon. Pri tem naj se odpravijo nepravilnosti, nastale pri novem izračunu iz leta 2022, dosledno upoštevajo vsi posebni vplivi ter odpravi neskladja med primerljivimi zemljišči znotraj istih območij, s čimer bi se zagotovila verodostojna in strokovno utemeljena evidenca, ki ne povzroča neupravičenih finančnih bremen lastnikom zemljiš.

Posnetek 34. redne seje Državnega sveta je dostopen na povezavi:
<https://www.youtube.com/watch?v=0dqbVGwGr4Q>.

